

Färdigförpackade varors nominella mängder

Näringsdepartementet

2005-01-11

Dokumentbeteckning

KOM (2004) 708 slutlig

Förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om fastställande av bestämmelser om färdigförpackade varors nominella mängder, om upphävande av rådets direktiv 75/106/EEG och 80/232/EEG samt om ändring av rådets direktiv 76/211/EEG

Sammanfattning

Förslaget är ett resultat av kommissionens regelförenklingsarbete på området färdigförpackningar och har bedrivits inom ramen för Simplifier Legislation Internal Market (SLIM). Området regleras för närvarande genom direktiven 75/106/EEG, 76/211/EEG och 80/232/EEG som omfattar både förpackningsstorlekar och andra metrologiska krav. I det aktuella förslaget behandlas endast förpackningsstorlekar.

Kommissionen har under 2001-2003 gjort ett omfattande arbetet med att utreda olika lagstiftningsalternativ. Slutsatsen var att fria storlekar är det bästa alternativet eftersom det möjliggör fri konkurrens i näringslivet och valfrihet för konsumenterna. Således föreslås att avskaffa tvingande regler för stickgarn medan regler för vissa vin- och spritvaror, lösligt kaffe och vitt socker undantas avregleringen under en 20-årig övergångsperiod.

Produkter från ovanstående sektorer föreslås endast få saluhållas i de, inom intervallet, angivna storlekarna för respektive produkt. Utanför de angivna intervallen kan dessa varor saluföras i fria storlekar. Kommissionen har inte funnit skäl att reglera storlekar som endast används i handel mellan näringsidkare, varför intervallen begränsas till de förpackningsstorlekar som till största del säljs till konsumenterna.

Det aktuella förslaget innebär att direktiven 75/106/EEG och 80/232/EEG upphävs. Det innebär, med undantag för aerosoler, avreglering av samtliga sektorer som omfattas av den frivilliga harmoniseringen i ovanstående direktiv.

I sin nuvarande utformning förväntas förslaget inte innebära några betydande förändringar, vare sig ur lagstiftnings-, tillsyns- eller tillämpningshänseende.

Remissinstanserna är i huvudsak positiva till förslaget. Sprit & Vinleverantörsföreningen och Vin- och Sprit AB (V&S) anser emellertid att det saknas relevanta skäl att avreglera området efter övergångsperioden. Livsmedelsindustrierna är positiva till att viktskalor för lösligt kaffe (snabbkaffe) återinförs, men anser att regleringen endast bör omfatta försäljning till konsumenter.

1 Förslaget

1.1 Innehåll

Förslaget är ett resultat av arbetet med att se över och förenkla direktiven¹ om färdigförpackningar inom ramen för Simpler Legislation Internal Market (SLIM). Arbetet har delats upp i två delområden; förpackningsstorlekar och metrologiska krav. Föreliggande förslag rör endast lagstiftningen om mängdstorlekar. De metrologiska kraven kommer att tas upp i ett senare förslag.

Kommissionen har under 2001-2003 gjort ett omfattande arbetet med att utreda olika lagstiftningsalternativ. Slutsatsen var att fria storlekar är det bästa alternativet eftersom det möjliggör fri konkurrens i näringslivet och valfrihet för konsumenterna. Kommissionen bedömer att avregleringen inte påverkar konsumentenskyddet negativt eftersom jämförpriser och förbud mot vilseledande information ger konsumenterna ett tillräckligt skydd i detta avseende. Trots det har kommissionen valt att reglera ett antal sektorer som så begärt och där det har funnits skäl för detta. Reglerna skall dock betraktas som undantag eftersom de endast kommer att gälla under en övergångsperiod (fram till och med 20 år efter det att direktivet träder i kraft).

¹ Direktiv 75/106/EEG om tillnärmning av medlemsstaternas lagstiftning om färdigförpackning av vissa vätskor efter volym, direktiv 76/211/EEG om tillnärmning av medlemsstaternas lagstiftning om färdigförpackning av vissa varor efter vikt eller volym och direktiv 80/232/EEG om tillnärmning av medlemsstaternas lagstiftning om de nominella vikter och volymer samt volymer för behållare som är tillåtna för vissa färdigförpackade varor.

Det aktuella förslaget innebär att direktiven 75/106/EEG och 80/232/EEG upphävs och att reglerna samlas i en enda rättsakt. Av de sektorer som för närvarande omfattas av tvingande storlekar är det endast stickgarn som avregleras helt. För övriga totalharmoniserade produkter (vissa vin- och spritvaror) bibehålls tvingande storlekar. Fasta storlekar återinförs också för de sektorer (vitt socker² och lösligt kaffe) som kommissionen har ett åtagande³ om att reglera på nytt. Samtliga sektorer som omfattas av den frivilliga harmoniseringen i ovanstående direktiv, med undantag för aerosoler, föreslås avregleras. Till skillnad från bestämmelser om förpackningsstorlek, som syftar till ekonomiskt skydd, bestäms reglerna om fyllnadsgrad (nominell kapacitet) för aerosolförpackningar av säkerhetsskäl.

De produkter som omfattas av undantaget är följande. Icke-mousserande vin, gult vin, mousserande vin, likörvin, aromatiserat vin, spritdrycker, lösligt kaffe och vitt socker. Produkter från dessa sektorer föreslås endast få saluhållas i de, inom intervallet, angivna storlekarna för respektive produkt. Utanför de angivna intervallen kan dessa varor saluföras i fria storlekar. Kommissionen har inte funnit skäl att reglera storlekar som endast används i handel mellan näringsidkare, varför intervallen begränsas till de förpackningsstorlekar som till största del säljs till konsumenter.

Beträffande aerosolbehållare innebär förslaget att medlemsstaterna - även fortsättningsvis - inte får, av skäl som hänför sig till nominella mängder, hindra att aerosolförpackningar som uppfyller förslagets krav släpps ut på marknaden.

1.2 Gällande svenska regler och förslagets effekt på dessa

I samband med EES-avtalet genomförde Sverige direktiven 75/106/EEG, 76/211/EEG och 80/232/EEG som bl.a. innehåller regler om förpackningsstorlekar. Som ovan har beskrivits, omfattas endast ett fåtal produkter av tvingande nominella storlekar medan flertalet produkter omfattas av en frivillig harmonisering.

Med stöd av *lagen (1992:1514) om måttenheter, mätningar och mätton och förordningen (1993:1066) med samma namn*, har SWEDAC genomfört regler om nominella förpackningsstorlekar. De finns dels i Styrelsens för ackreditering och teknisk kontroll (SWEDAC:s) föreskrifter *STAFS 1993:18*

² Direktivet omfattar även halv vitt och extravitt socker, dvs. även punkt 1 och 3 i bilaga A, direktiv 2001/111

³ Ingressen till direktiv 1999/4/EG av den 22 februari 1999 om kaffe- och cikoriaextrakt och till direktiv 2001/111/EG av den 20 december 2001 om vissa former av socker avsedda som livsmedel.

om EEG-märkning av färdigförpackade varor och dels i STAFS 2003:1 om färdigförpackning av varor efter volym eller vikt (ändrad genom STAFS 2004:3). Tillsynsansvaret delas av, å ena sidan Livsmedelsverket och kommunerna, som ansvarar för tillsyn av färdigförpackat livsmedel och, å andra sidan, SWEDAC, som ansvarar för tillsyn av övriga färdigförpackade varor.

De förstnämnda föreskrifterna, STAFS 1993:18, avser det frivilliga systemet för EEG-märkning, s.k. ”e-märkning”. Regelverket syftar till att harmonisera medlemsstaternas kontroll av färdigförpackningar med avseende på mängdinnehåll och att därmed underlätta handel med dessa varor. I föreskrifternas allmänna råd återges också gemenskapsrättens förpackningsstorlekar som skall tillförsäkra varan fri rörlighet inom EU.

De senare föreskrifterna, STAFS 2003:1, innehåller nationella regler på området. Vad gäller förpackningsstorlekar har endast direktivens tvingande regler genomförts i dessa föreskrifter.

Förslaget förväntas inte kräva några ändringar i ovan nämnda lag och förordning. Föreskrifterna som berörs av förslaget måste i huvudsak ändras med avseende på följande.

Avreglering av förpackningsstorlekar för stickgarn

Avreglering av vissa fasta storlekar för befintliga sektorer som är totalharmoniserade

Återinförande av fasta storlekar för lösligt kaffe och vitt socker

Ändring/tillägg av varudefinitioner

Tillsyn av efterlevnaden av tvingande storlekar har på grund av bristande resurser hittills inte varit en prioriterad uppgift inom området legal mätteknik. I den mån tillsyn görs sker det i samband med stickprovskontroller av mängdinnehåll i förpackningar. Nivån av tillsyn förmodas inte öka nämnvärt till följd av förslaget.

Berörda industrisektorer anpassning till förslaget förväntas inte innebära några betydande omställningar.

1.3 Budgetära konsekvenser

Förslaget, så som det för närvarande är utformat, förmodas inte få några konsekvenser för EU-budgeten.

2.1 Svensk ståndpunkt

Den svenska ståndpunkten är att det inte finns skäl att reglera förpackningsstorlekar, vare sig från konsumentsynpunkt eller ur andra hänseenden. Från svensk sida har hävdats att användningen av jämförpris⁴ ger ett tillräckligt skydd för konsumenter. Sverige välkomnar därför förslaget som syftar till att, på sikt, avreglera de nominella förpackningsstorlekarna.

2.2 Medlemsstaternas ståndpunkter

Eftersom förslaget nyligen publicerades av rådet (2 december 2004) finns det ännu inga ståndpunkter att redovisa.

2.3 Institutionernas ståndpunkter

Se ovan.

2.4 Remissinstansernas ståndpunkter

Sprit & Vinleverantörsföreningen (SVL) och Vin- och Sprit AB (V & S Group numera) anser att kommissionen i huvudsak har beaktat industrins önskemål och behov av föreskrivna förpackningsstorlekar för alkoholdrycker. Branschorganisationen efterlyser emellertid tydligare argument till att reducera antalet mängdstorlekar. Beträffande reglernas begränsade giltighetstid framhålls att det från producent-, konsument-, och marknadsperspektiv inte är motiverat att avreglera området. Skälen som kommissionen anfört för att införa tidsbegränsning är därför inte relevanta anser både SVL och V & S Group (som är största medlemmen i SVL).

Livsmedelsindustrierna (Li) har framfört att man ser positivt på en liberalisering av förpackningsstorlekar. Undantaget är lösligt kaffe (snabbkaffe) där man önskar ha kvar viktskalorna endast vid försäljning till konsument. Branschen motsätter sig att tvingande storlekar skall gälla även vid annan försäljning. Vad beträffar socker så finns inget önskemål från svenska tillverkare att återinföra fasta viktskalor. Li kan ändå acceptera förslaget då det endast avser vitt socker.

Kemisk-Tekniska Leverantörförbundet (KTF) och Sveriges Färgfabrikanters Förening (Sveff) är generellt positiva till att nominella kvantiteter för aerosoler kvarstår, främst från konsumentsynpunkt. Med en väl fungerande

⁴ Direktiv 98/6/EG om konsumentskydd i samband med prismärkning av varor som erbjuds konsumenter. I Sverige regleras jämförpris i Prisinformationslagen (2004:347).

jämförprismärkning inom EU, motsvarande nuvarande nivå i Sverige, ifrågasätter emellertid förbundet och föreningen nyttan med nominella volymer.

2004/05:FPM35

3 Övrigt

3.1 Fortsatt behandling av ärendet

Eventuellt beslut planeras i Konkurrenskraftsrådet den 6-7 juni 2005. Behandling i rådsarbetsgrupp har ännu inte inletts.

3.2 Rättslig grund och beslutsförfarande

Den rättsliga grunden är EG-fördragets artikel 95.

3.3 Fackuttryck/termer

-